

BEGELEIDENDE NOTA

van: het praesidium

aan: de Conventie

Betreft: Voorontwerp van constitutioneel verdrag

Hierbij gaat voor de leden van de Conventie het voorontwerp van constitutioneel verdrag dat door het praesidium is opgesteld en door de voorzitter zal worden gepresenteerd in de plenaire zitting op 28 oktober 2002.

Voorontwerp

[Deze tekst heeft ten doel de structuur van een eventueel verdrag te schetsen. Afhankelijk van de bevindingen van de Conventie moet nog worden beslist of bepaalde artikelen in het eerste deel moeten worden opgenomen en hoe een aantal daarvan er precies moet uitzien. Derhalve wordt met de opname van bepaalde artikelen in deze tekst niet vooruitgelopen op het resultaat van de besprekingen in de Conventie].

VERDRAG **TOT INSTELLING VAN EEN GRONDWET VOOR EUROPA**

A. INHOUD

PREAMBULE

1e deel: CONSTITUTIONELE ARCHITECTUUR

Titel I: Definitie en doelstellingen van de Unie

- Artikel 1 Instelling van [de Europese Gemeenschap, de Europese Unie, de Verenigde Staten van Europa, het Verenigde Europa] ¹
- Artikel 2 Haar waarden
- Artikel 3 Haar doelstellingen
- Artikel 4 Haar rechtspersoonlijkheid

Titel II: Het burgerschap van de Unie en de grondrechten

- Artikel 5 Het burgerschap van de Unie
- Artikel 6 Het Handvest van de grondrechten

¹ De verwijzing naar het begrip “Unie” moet in de gehele tekst worden vervangen door het begrip “Europese Gemeenschap”, “Europese Unie”, “Verenigde Staten van Europa” of “Verenigd Europa” indien wordt besloten de Unie met een andere naam aan te geven.

Titel III: De bevoegdheden en het optreden van de Unie

- Artikel 7 De grondbeginselen: bevoegdheid, subsidiariteit, evenredigheid
- Artikel 8 De eerbiediging van de grondbeginselen: beperkte toegekende bevoegdheden. Toetsing van subsidiariteit en evenredigheid. Voorrang van het recht van de Unie. Evolutie in de tijd.
- Artikel 9 De bevoegdheidscategorieën: definitie
- Artikel 10 De exclusieve bevoegdheden
- Artikel 11 De gedeelde bevoegdheden
- Artikel 12 De gebieden voor ondersteunend optreden
- Artikel 13 Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid; gemeenschappelijk defensiebeleid; politieel en justitieel beleid op strafrechtelijk gebied

Titel IV: De instellingen van de Unie

- Artikel 14 Het gemeenschappelijke institutionele systeem van het optreden van de Unie en van het gezamenlijk optreden van de lidstaten in het kader van de Unie
- Artikel 15 De Europese Raad: samenstelling, rol en taken
- Artikel 15bis Het voorzitterschap van de Europese Raad
- Artikel 16 Het Europees Parlement: samenstelling en bevoegdheden
- Artikel 17 De Raad: samenstelling en bevoegdheden
- Artikel 17bis Het voorzitterschap van de Raad
- Artikel 18 De Commissie: samenstelling en bevoegdheden (exclusief initiatiefrecht)
- Artikel 18bis Het voorzitterschap van de Commissie
- Artikel 19 Het Congres van de volkeren van Europa
- Artikel 20 Het Hof van Justitie
- Artikel 21 De Rekenkamer
- Artikel 22 De Europese Centrale Bank
- Artikel 23 De raadgevende organen van de Unie

Titel V: De uitvoering van de bevoegdheden en van het optreden van de Unie

Artikel 24 De instrumenten van de Unie: bv. Europese wetten, kaderwetten, Europese besluiten (de lijst moet worden gepreciseerd in het licht van de bevindingen van Werkgroep IX)

Artikel 25 Wetgevingsprocedures: aanneming van wetten en kaderwetten

Artikel 26 Procedures voor de aanneming van besluiten

Artikel 27 Procedures voor de aanneming van toepassingsbesluiten

Artikel 28 Procedures voor de uitvoering van de ondersteunende maatregelen (inclusief programma's). Toezicht op de uitvoering ervan

Artikel 29 Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

Artikel 30 Gemeenschappelijk defensiebeleid

Artikel 31 Politieel en justitieel beleid op strafrechtelijk gebied

Artikel 32 Nauwere samenwerking

Titel VI: Het democratisch leven van de Unie

Artikel 33 Beginsel van democratische gelijkheid van de burgers van de Unie

Artikel 34 Beginsel van een participerende democratie

Artikel 35 Eenvormige kieswet voor de verkiezingen voor het Europees Parlement

Artikel 36 Transparantie van de wetgevingsberaadslagingen van de Unie

Artikel 37 Stemregels van de instellingen van de Unie. Toepassing van de mogelijkheid tot "constructieve onthouding" en de consequenties daarvan

Titel VII: De financiën van de Unie

Artikel 38 De middelen van de Unie

Artikel 39 Het beginsel van het begrotingsevenwicht van de Unie

Artikel 40 De begrotingsprocedure van de Unie

Titel VIII: Het optreden van de Unie in de wereld

Artikel 41 De externe vertegenwoordiging van de Unie

Titel IX: De Unie en haar naaste omgeving

Artikel 42 Bevoorrechte relaties tussen de Unie en naburige staten

Titel X: Het lidmaatschap van de Unie

Artikel 43 Een Unie die openstaat voor alle staten van Europa die haar waarden en grondrechten strikt eerbiedigen en haar werkingsregels aanvaarden

Artikel 44 Procedure voor toetreding tot de Unie

Artikel 45 Schorsing van de lidmaatschapsrechten van de Unie

Artikel 46 Terugtrekking uit de Unie

2e DEEL: HET BELEID EN DE UITVOERING VAN HET OPTREDEN VAN DE UNIE

Dit deel zou de rechtsgrondslagen moeten bevatten. Het zou voor ieder gebied moeten aangeven welk type bevoegdheid (titel III) en welke besluiten en procedures (titel V) van toepassing zijn, overeenkomstig hetgeen voor het eerste deel wordt beslist. Technische wijzigingen zullen nodig zijn om dit tweede deel van het verdrag af te stemmen op het eerste deel.

A. INTERN BELEID EN OPTREDEN

A1. INTERNE MARKT

- I. Het vrije verkeer van personen en diensten
 1. Werknemers
 2. Vrijheid van vestiging
 3. Vrijheid van dienstverrichting
 4. Visa, asiel en immigratie en andere beleidsterreinen die verband houden met het vrije verkeer van personen
- II. Het vrije verkeer van goederen
 1. Douane-unie
 2. Verbod op kwantitatieve beperkingen

- III. Kapitaal en betalingen
- IV. Onderlinge aanpassing van de wetgevingen

A2. ECONOMISCH EN MONETAIR BELEID

A3. BELEID OP ANDERE SPECIFIEKE GEBIEDEN

- I. Regels betreffende de mededinging
- II. Sociale politiek
- III. Economische en sociale samenhang
- IV. Landbouw en visserij
- V. Milieu
- VI. Consumentenbescherming
- VII. Vervoer
- VIII. Trans-Europese netwerken
- IX. Onderzoek en technologische ontwikkeling

A4. INTERNE VEILIGHEID

Politieel en justitieel beleid op strafrechtelijk gebied

A5. GEBIEDEN WAAROP DE UNIE KAN BESLUITEN ONDERSTEUNEND OP TE TREDEN

- I. Werkgelegenheid
- II. Volksgezondheid
- III. Industrie
- IV. Cultuur
- V. Onderwijs, beroepsopleiding en jeugd

B. EXTERN OPTREDEN

- I. Handelspolitiek
- II. Ontwikkelingssamenwerking
- III. Externe aspecten van het door de hoofdstukken A1 tot en met A4 bestreken beleid

- IV. Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid
 - 1. Buitenlands beleid
 - 2. Crisisbeheersing
- V. Sluiting van internationale akkoorden

C. **DEFENSIE**

D. **DE WERKING VAN DE UNIE**

Institutionele en procedurele bepalingen en begrotingsbepalingen ¹

3e DEEL: ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN

Laatste titel: Intrekking van de vorige verdragen. Juridische continuïteit ten aanzien van de Europese Gemeenschap en de Europese Unie.

Toepassingsgebied

Protocollen

Procedure voor de herziening van het constitutioneel verdrag

Aanneming, bekrachtiging en inwerkingtreding van het constitutioneel verdrag

Duur

Talen

¹ De omvang van de institutionele en procedurele bepalingen in dit deel zal afhangen van de nauwkeurigheid van het eerste deel. Ook kan worden overwogen in die bepalingen alleen de interinstitutionele procedures te bestrijken: de bepalingen die betrekking hebben op de interne uitvoering door de instellingen zouden in protocollen kunnen worden opgenomen.

B. SUMMIERE BESCHRIJVING VAN DE TEKST

1e DEEL: CONSTITUTIONELE ARCHITECTUUR

PREAMBULE

TITEL I: DEFINITIE EN DOELSTELLINGEN VAN DE UNIE

Artikel 1

- besluit tot instelling van [een entiteit geheten: Europese Gemeenschap, Europese Unie, Verenigde Staten van Europa, Verenigd Europa].
- een Unie van Europese staten, die met behoud van hun nationale identiteit hun beleid nauw met elkaar coördineren op Europees niveau en een aantal gemeenschappelijke bevoegdheden op federale wijze uitoefenen.
- erkenning van de pluriformiteit van de Unie.
- een Unie die openstaat voor alle Europese staten die dezelfde waarden delen en zich ertoe verbinden deze gezamenlijk te bevorderen.

Artikel 2

Dit artikel bevat een opsomming van de waarden van de Unie: menselijke waardigheid, grondrechten, democratie, rechtsstaat, verdraagzaamheid, nakoming van verbintenissen en eerbiediging van het internationale recht.

Artikel 3

Doelstellingen van de Unie.

In dit artikel worden de algemene doelstellingen geformuleerd, zoals:

- bescherming van de gemeenschappelijke waarden, de belangen en de onafhankelijkheid van de Unie
- bevordering van de economische en sociale samenhang
- versterking van de interne markt, alsmede van de economische en monetaire unie

- bevordering van een hoog niveau van werkgelegenheid en sociale bescherming
- een hoog niveau van milieubescherming
- stimulering van de technologische en wetenschappelijke vooruitgang
- totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid
- ontwikkeling van een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en van een defensiebeleid, om de waarden van de Unie in de wereld te verdedigen en te bevorderen.

Bij het nastreven van deze doelstellingen wordt rekening gehouden met het feit dat de bevoegdheden geheel of gedeeltelijk aan de Unie worden verleend, dan wel door de lidstaten gezamenlijk worden uitgeoefend.

Artikel 4

Uitdrukkelijke toekenning van rechtspersoonlijkheid aan [de Europese Gemeenschap/Unie, de Verenigde Staten van Europa, het Verenigde Europa].

TITEL II: HET BURGERSCHAP VAN DE UNIE **EN DE GRONDRECHTEN**

Artikel 5

Dit artikel creëert en definieert het burgerschap van de Unie: iedere onderdaan van een lidstaat is burger van de Unie. Hij heeft een dubbel burgerschap, namelijk het nationale burgerschap en het Europese burgerschap, en gebruikt vrijelijk het ene of het andere, naar eigen believen, met de rechten en plichten die met elk burgerschap verbonden zijn.

Dit artikel bevat een opsomming van de rechten die met het Europese burgerschap verbonden zijn (verkeer, verblijf, actief en passief kiesrecht bij gemeenteraadsverkiezingen en de verkiezingen voor het Europees Parlement, diplomatieke bescherming in derde landen, petitierecht, recht om de Europese instellingen in de eigen taal aan te schrijven en ook in die taal antwoord te krijgen).

Dit artikel legt het beginsel van non-discriminatie van de burgers van de Unie op grond van nationaliteit vast.

Artikel 6

Voor de formulering van dit artikel zal rekening worden gehouden met het resultaat van de besprekingen in de Werkgroep Handvest.

Artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie kan als inspiratiebron fungeren.

In dat artikel:

- kan worden verwezen naar het Handvest;
- kan het beginsel worden bepaald dat het Handvest in het verdrag wordt opgenomen; de artikelen van het Handvest kunnen dan in een ander deel van het verdrag of in een speciaal protocol worden opgenomen dat aan de grondwet wordt gehecht;
- kunnen alle artikelen van het Handvest worden opgenomen.

TITEL III: DE BEVOEGDHEDEN EN HET OPTREDEN VAN DE UNIE

Artikel 7

Dit artikel bevat een opsomming van de beginselen die de Unie in haar optreden volgt: de Unie treedt op overeenkomstig de bepalingen van het verdrag, binnen de grenzen van de door het verdrag verleende bevoegdheden en met inachtneming van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel.

Artikel 8

Dit artikel vestigt het beginsel dat de bevoegdheden die niet bij de grondwet aan de Unie zijn verleend, bij de lidstaten blijven berusten.

Het vestigt het beginsel van de voorrang van het recht van de Unie bij de uitoefening van de haar verleende bevoegdheden.

Het zou de regels stellen voor een effectieve toetsing van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel. De rol van de nationale parlementen hierbij zou worden vermeld.

Het stelt de regels vast voor het aanpassen van het systeem (artikel 308).

Het stelt de verplichting voor de lidstaten tot loyale samenwerking met de Unie en vestigt het beginsel dat de lidstaten de besluiten van de instellingen moeten uitvoeren.

Artikel 9

Dit artikel noemt de bevoegdheidscategorieën van de Unie.

Artikel 10

Dit artikel noemt de gebieden waarop de Gemeenschap exclusief bevoegd is.

Artikel 11

Dit artikel noemt de gebieden waarvoor de Unie en de lidstaten een gedeelde bevoegdheid hebben. Het vestigt het beginsel dat naarmate de Unie op deze terreinen optreedt, de lidstaten op deze gebieden slechts mogen optreden binnen de door de wetgeving van de Unie vastgestelde grenzen.

Artikel 12

Deze bepaling noemt de gebieden waarop de Unie het optreden van de lidstaten ondersteunt of coördineert, maar geen bevoegdheid heeft om wetgevend op te treden.

Artikel 13

Op bepaalde gebieden bepalen de lidstaten in het kader van de Unie volgens specifieke regels een gemeenschappelijk beleid, en voeren dat uit. Dit artikel zou deze gebieden noemen.

TITEL IV: DE INSTELLINGEN VAN DE UNIE

Artikel 14

Dit artikel:

- bepaalt dat de Unie over één institutioneel kader beschikt;
- bepaalt dat dit kader de samenhang en de continuïteit van het beleid en het optreden ter verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie waarborgt - het betreft zowel het optreden op de bevoegdheidsgebieden die geheel of gedeeltelijk aan de Unie zijn toegekend als het optreden op de gebieden waarvoor de bevoegdheden bij de lidstaten berusten en door hen gezamenlijk worden uitgeoefend;
- noemt de instellingen van de Unie;
- vestigt het beginsel dat iedere instelling handelt binnen de grenzen van de haar bij het verdrag verleende bevoegdheden, conform de procedures, onder de voorwaarden en ter verwezenlijking van de doelstellingen die voor elk terrein bij het verdrag zijn vastgesteld;

- stelt voor de Europese instellingen de verplichting te voorzien in een open, doelmatig en sober bestuur, en dit in de hand te werken;
- vestigt het beginsel van loyale samenwerking in de betrekkingen tussen de instellingen.

Artikel 15

In dit artikel worden de Europese Raad en diens samenstelling en taken omschreven.

Artikel 15 bis

Na een gedachtewisseling van de Conventie hierover zou in dit artikel de duur van het mandaat van het voorzitterschap van de Europese Raad kunnen worden geregeld, alsmede diens aanwijzing, rol en verantwoordelijkheden.

Artikel 16

Dit artikel bepaalt de samenstelling van het Europees Parlement, waarvan de leden worden gekozen door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen.

Het artikel noemt de bevoegdheden van het Europees Parlement en voorziet in de mogelijkheid voor het Europees Parlement om een motie van afkeuring betreffende het beleid van de Commissie in te dienen, alsook in de procedure en de gevolgen van een dergelijke motie.

Artikel 17

In dit artikel worden de samenstelling en de bevoegdheden van de Raad genoemd, alsmede eventueel de samenstellingen van de Raad.

Artikel 17 bis

Dit artikel zou bepalen hoe het voorzitterschap van de Raad wordt aangewezen en zou zijn rol, zijn verantwoordelijkheden en de duur van zijn mandaat vaststellen.

Artikel 18

Dit artikel zou de bepalingen betreffende de samenstelling en de bevoegdheden van de Commissie (waaronder het exclusieve initiatiefrecht) bevatten. Naar gelang van de bevindingen van de Conventie zou in dit artikel ofwel een beperkt college, ofwel een talrijkere Commissie worden beoogd, en zouden de desbetreffende besluitvormingsvoorschriften erin worden vastgelegd.

Artikel 18 bis

Dit artikel zou de rol en de aanwijzing van het voorzitterschap van de Commissie regelen.

Artikel 19

Dit artikel zou in de mogelijkheid tot oprichting van het Congres van de volkeren van Europa voorzien, en zou de samenstelling en de procedure voor de benoeming van zijn leden alsook zijn bevoegdheden regelen. (De tekst van dit artikel zou van de bevindingen van de Conventie afhangen.)

Artikel 20

In dit artikel worden de samenstelling en de bevoegdheden van het Hof van Justitie, met inbegrip van het Gerecht van eerste aanleg, vastgesteld alsmede de voornaamste beroepsmogelijkheden voor het Hof en het Gerecht.

Artikel 21

In dit artikel worden de samenstelling, de bevoegdheden en het mandaat van de Rekenkamer vastgesteld.

Artikel 22

Dit artikel zou de samenstelling en de taken van de Europese Centrale Bank, alsmede de samenstelling van de Raad van bestuur en de directie ervan kunnen bepalen.

Artikel 23

Dit artikel zou moeten bepalen dat het Europees Parlement, de Raad en de Commissie worden bijgestaan door een Economisch en Sociaal Comité en een Comité van de Regio's, twee organen met een raadgevende functie.

TITEL V : DE UITVOERING VAN HET OPTREDEN VAN DE UNIE

Artikel 24

In dit artikel worden de verschillende instrumenten genoemd waarover de instellingen van de Unie beschikken voor de uitoefening van hun bevoegdheden.

Artikel 25

Duidelijke beschrijving van de wetgevingsprocedure van de Unie: procedures voor de aanneming van wetten, kaderwetten, enz.

Artikel 26

Duidelijke beschrijving van de procedures voor de aanneming van besluiten enz.

Artikel 27

Beschrijving van de procedures voor de uitvoering door de Unie van de in artikel 24 genoemde instrumenten en van de middelen voor het toezicht op de uitvoering ervan.

Artikel 28

Beschrijving van de procedures voor de uitvoering door de Unie van de ondersteunende maatregelen (inclusief programma's) en van de middelen voor het toezicht op de uitvoering ervan.

Artikel 29

Dit artikel zou de toepassingsprocedures op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid beschrijven.

Artikel 30

Dit artikel zou de toepassingsprocedures op het gebied van het gemeenschappelijk defensiebeleid beschrijven.

Artikel 31

Dit artikel zou de toepassingsprocedures voor het politieel en justitieel beleid op strafrechtelijk gebied beschrijven.

Artikel 32

In dit artikel zou het volgende moeten worden vastgelegd:

- de voorwaarden om in het kader van het Verdrag een nauwere samenwerking aan te gaan;
- eventueel, de gebieden van het Verdrag die van nauwere samenwerking zijn uitgesloten;
- het beginsel van de toepassing van de relevante verdragsbepalingen voor de aanneming van de vereiste besluiten ter uitvoering van de nauwere samenwerking;
- de verplichtingen voor de staten die aan een nauwere samenwerking deelnemen en voor de staten die niet hieraan deelnemen.

TITEL VI : HET DEMOCRATISCH LEVEN VAN DE UNIE

Artikel 33

Dit artikel vestigt het beginsel dat de burgers van de Unie gelijk zijn voor de instellingen van de Unie.

Artikel 34

Dit artikel vestigt het beginsel van een participerende democratie. De instellingen waarborgen een hoge graad van transparantie, waardoor de burgers in verschillende verenigingsvormen aan het leven van de Unie kunnen deelnemen.

Artikel 35

In dit artikel zou worden verwezen naar een protocol met de bepalingen betreffende de verkiezingen voor het Europees Parlement volgens een in alle lidstaten eenvormige procedure.

Artikel 36

Dit artikel vestigt de regel van de openbaarheid van de wetgevingsberaadslagingen van het Europees Parlement en de Raad, in zijn hoedanigheid van wetgever.

Artikel 37

In dit artikel zouden de stemregels voor de beraadslagingen van de instellingen van de Unie worden vastgelegd, met inbegrip van de definitie van de gekwalificeerde meerderheden, en de toepassing van de mogelijkheid tot constructieve onthouding en de consequenties daarvan.

TITEL VII : DE FINANCIËN VAN DE UNIE

Artikel 38

In dit artikel wordt bepaald dat de begroting van de Unie volledig uit eigen middelen wordt gefinancierd, en wordt de procedure voor de vaststelling van het stelsel van eigen middelen uiteengezet.

Artikel 39

Deze bepaling zou het beginsel van het begrotingsevenwicht en de bepalingen over de begrotingsdiscipline moeten bevatten.

Artikel 40

Deze bepaling zou:

- moeten specificeren dat alle ontvangsten en uitgaven van de Unie voor elk begrotingsjaar moeten worden geraamd en opgenomen in de begroting;
- de procedure voor de vaststelling van de begroting moeten beschrijven.

TITEL VIII: HET OPTREDEN VAN DE UNIE IN DE WERELD

Artikel 41

Deze bepaling zou moeten vaststellen wie de Unie in de internationale betrekkingen vertegenwoordigt, rekening houdend met de bevoegdheden die reeds worden uitgeoefend uit hoofde van de Gemeenschap.

Afhankelijk van de bevindingen van de Conventie zou dit artikel de rol en de toekomstige rang van de hoge vertegenwoordiger voor het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid moeten definiëren.

TITEL IX: DE UNIE EN HAAR NAASTE OMGEVING

Artikel 42

Dit artikel zou de bepalingen kunnen bevatten waarin een bevoorrechte relatie tussen de Unie en naburige staten wordt gedefinieerd, indien besloten wordt een dergelijke relatie in te stellen.

TITEL X: HET LIDMAATSCHAP VAN DE UNIE

Artikel 43

Dit artikel vestigt het beginsel dat de Unie openstaat voor alle staten van Europa die haar waarden delen en deze samen willen nastreven, die de grondrechten strikt eerbiedigen en die de werkingsregels van de Unie aanvaarden.

Artikel 44

Dit artikel bepaalt de procedure voor de toetreding van nieuwe lidstaten tot de Europese Unie.

Artikel 45

Dit artikel bepaalt de procedure voor de schorsing van de lidmaatschapsrechten van de Unie ingeval geconstateerd wordt dat een lidstaat de beginselen en waarden van de Unie schendt.

Artikel 46

Dit artikel zou de mogelijkheid noemen om te voorzien in de procedure voor de vrijwillige terugtrekking uit de Unie indien een lidstaat daartoe besluit, en de institutionele gevolgen van die terugtrekking.

2e DEEL: HET BELEID EN DE UITVOERING VAN HET OPTREDEN VAN DE UNIE

Dit deel zou de rechtsgrondslagen moeten bevatten. Het zou voor ieder gebied moeten aangeven welk type bevoegdheid (titel III) en welke besluiten en procedures (titel V) van toepassing zijn, overeenkomstig hetgeen voor het eerste deel wordt beslist. Technische wijzigingen zullen nodig zijn om dit tweede deel van het verdrag af te stemmen op het eerste deel.

3e DEEL: ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN

Laatste titel: Artikel x

Intrekking van de vorige verdragen. Juridische continuïteit ten aanzien van de Europese Gemeenschap en de Europese Unie.

Artikel x + 1

Toepassingsgebied van het Verdrag.

Artikel x + 2

Protocollen: de aan het Verdrag gehechte protocollen maken een integrerend deel daarvan uit.

Artikel x + 3

Procedure voor de herziening van het constitutioneel verdrag.

Artikel x + 4

Aanneming, bekrachtiging en inwerkingtreding van het constitutioneel Verdrag.

Artikel x + 5

Duur: het Verdrag wordt voor onbepaalde tijd gesloten.

Artikel x + 6

Talen: waarin het Verdrag wordt opgesteld en die authentiek zijn.
